

Nederlandse
Jenaplan
Vereniging

Het meesterstuk binnen de Jenaplan opleiding

Binnen de Jenaplanopleidingen is gekozen voor het meesterstuk als afronding van de opleiding. Met het meesterstuk toont de stamgroepleider aan dat ze haar professionele ontwikkeling vanuit een onderzoekende en kritische houding zelf kan vormgeven.

Dit doet zij door op een reflectieve en onderzoeksmatige wijze kennis over de eigen Jenaplanpraktijk te ontwikkelen en op basis daarvan die praktijk te verbeteren. In dit proces staat het eigen handelen en de effecten ervan centraal.

Uitgangspunten meesterstuk

1. Het meesterstuk is gericht op het eigen handelen van de stamgroepleider in de eigen stamgroep;
2. Tijdens het werken aan het meesterstuk reflecteren stamgroepleiders op basis van systematisch verzamelde informatie, over de effecten van hun handelen met het oog op het stap voor stap plannen van verbeteringen van hun Jenaplanpraktijk en het evalueren daarvan;
3. Het Jenaplanconcept in het algemeen en de Jenaplan essenties in het bijzonder, gelden als referentiekader voor het reflectieproces;
4. Tijdens het meesterstuk gaat de stamgroepleider de dialoog aan met collega's binnen en buiten de school en binnen de opleidingsgroep;
5. Bij het uitvoeren van onderzoek ten behoeve van het meesterstuk worden leerlingen actief betrokken en gebruikt hen als belangrijke bron van informatie;

Werkwijze

De stamgroepleiders dienen voorafgaand aan de uitvoering van het meesterstuk een activiteitenplan te maken waarin de volgende elementen zijn opgenomen;

- Formuleren van een algemeen idee (onderzoeksthema) waarin het handelen van de stamgroepleider of de actualiteit binnen de groep of de school ter discussie gesteld wordt (geproblematiseerd);
- Verkenning van het actuele probleem (probleem-analyse) door concrete gegevens te verzamelen. (observaties, interviews, documentanalyses);
- Het maken van een algemeen plan van aanpak waarin (een reeks van) activiteiten opgenomen zijn, logisch voorkomend uit de eerdere probleemanalyse;
- Plannen, uitvoeren en evalueren van de verbeteracties. De activiteiten worden geëvalueerd, bijgesteld en herhaald totdat het gewenste resultaat bereikt is;

- Gedurende de uitvoering van het meesterstuk houden de stamgroepleiders een logboek bij, waarin zij het verloop van de activiteiten vastleggen, deze evalueren en een vervolg vastleggen.
- Het beschrijven (in de vorm van een case-study) van het proces en de resultaten van het onderzoek t.b.v. kennisdisseminatie.

Richtlijnen voor het uitvoeren van het meesterstuk

- *Het Jenaplanconcept.* Er wordt duidelijk gemaakt welk(e) element(en) van het Jenaplanconcept en/of welke Jenaplan essentie(s) in het onderzoek centraal staat;
- *Bewijs.* Er wordt beschreven welke onderzoeksinstrumenten worden ingezet waarmee aangetoond kan worden of vooronderstellingen over een bepaalde situatie of handelingen correct zijn en of ingezette activiteiten het gewenste effect hebben;
- *Interpretatie en verklaring.* Wat zeggen de gegevens die verzameld zijn (over het eigen handelen) over de te veranderen situatie en hoe hangen deze met elkaar samen?
- *Dialog.* Hoe worden leerlingen, collega's of anderen betrokken bij het plannen, uitvoeren en evalueren van de activiteiten;
- *Verbetering.* Waarom en in hoeverre is de verandering ook een verbetering en voor wie is de verandering een verbetering?

Structuur meesterstuk

1. (Onderzoeks)voorstel en verantwoording.
2. Beschrijving probleem/uitdaging
3. Vooronderzoek/probleemverkenning
4. Voorstel interventie
5. Uitvoering en analyse resultaten interventie
6. Onderzoeksverslag schrijven

Begeleiden van het meesterstuk

De begeleiding van het meesterstuk kenmerkt zich door de volgende elementen:

- *Ze is cyclisch,* de begeleider kijkt terug met de stamgroepleider op het proces, (wat is er gedaan met welk resultaat) en wat is het vervolg;
- *Ze is expliciteert,* de begeleider expliciteert (maakt zichtbaar en verwoord) hetgeen de stamgroepleider aan het doen is, waarom ze dat aan het doen is en wat het resultaat tot dan toe is;
- *Ze is onderhandelend,* Op basis van argumenten over en weer wordt bepaald wat de best mogelijke vervolgstap(pen) in het onderzoek kan zijn (kunnen zijn);
- *Ze is dwingend;* De begeleider maakt duidelijke afspraken over de concrete activiteiten die in een bepaalde periode door de stamgroepleider ondernomen en bij een volgende begeleidingsgesprek gerapporteerd dienen te worden;
- *Ze is kritisch,* De begeleider bevraagt de stamgroepleider kritisch of de gewenste veranderingen de gewenste effecten hebben gesorteerd en op welke wijze ze dat kan aantonen (welke

onderzoeksinstrumenten zijn ingezet en in welke mate is er sprake van validiteit en betrouwbaarheid?)

Het meesterstuk bevat

1. Titelpagina
2. Inhoudsopgave
3. Voorwoord en/of Inleiding
4. Samenvatting
5. Probleemomschrijving
6. Resultaten vooronderzoek (beginsituatie)
7. Theoretisch kader (literatuur)
8. Methode zichtbaar maken
9. Actieplan/ interventie zichtbaar maken
10. Verslag resultaten cyclus één
11. Beschrijving bijstellingen interventie
12. Verslag resultaten cyclus twee
12. Consequenties voor de andere stamgroepen / team/school/kinderen
13. Aanbevelingen
14. Evaluatie en reflectie op onderzoeksproces en product
15. Literatuurlijst

